

Το έργο συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση και το Ελληνικό Δημόσιο

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ, ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

Αγορά Εργασίας

Σημείωση

Το ΕΑΠ είναι υπεύθυνο για την επιμέλεια έκδοσης και την ανάπτυξη των κειμένων σύμφωνα με τη Μεθοδολογία της εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης. Για την επιστημονική αριότητα και πληρότητα των συγγραμμάτων την αποκλειστική ευθύνη φέρουν οι συγγραφείς, κριτικοί αναγνώστες και ακαδημαϊκοί υπεύθυνοι που ανέλαβαν το έργο αυτό.

Copyright © 2008
Για την Ελλάδα και όλο τον κόσμο
ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΑΝΟΙΚΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
Οδός Σαχτούρη & Αγ. Ανδρέου, 26222 Πάτρα
Τηλ.: (2610) 367300, Φαξ: (2610) 367350

ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ ΤΟΥ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ

του τόμου
ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ακαδημαϊκός Υπεύθυνος του Προγράμματος Σπουδών
Ιωάννης Κεχαγιάς
Αναπληρωτής Καθηγητής Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου

Συντονιστής της Θεματικής Ενότητας, Επιστημονικός Επιμελητής
Γιώργος Αγιουμουγιανάκης
Αναπληρωτής Καθηγητής Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου

Συγγραφή
Θεόδωρος Λιανός
Καθηγητής Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών

Κριτική Ανάγνωση
Αναστασία Ψειρίδου
Λέκτορας Πανεπιστημίου Πατρών

Γλωσσική Επιμέλεια
Βασιλική Μπουρδάρρα

Τεχνική/Καλλιτεχνική Επιμέλεια-Ηλεκτρονική Σελιδοποίηση
BIBΛΙΟΤΕΧΝΙΑ Ο.Ε.

Συντονισμός ανάπτυξης εκπαιδευτικού υλικού
και γενική επιμέλεια των εκδόσεων
ΟΜΑΔΑ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΕΡΓΟΥ ΕΑΠ

ISBN: 978-960-538-747-1

*Σύμφωνα με τον Ν. 2121/1993
απαγορεύεται η συνολική ή αποσπασματική
αναδημοσίευση του βιβλίου αυτού ή η αναπαραγωγή του
με οποιοδήποτε μέσο, χωρίς την άδεια του εκδότη.*

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΑΝΟΙΚΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ

ΣΧΟΛΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

Διοίκηση Επιχειρήσεων και Οργανισμών

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ

**Βιομηχανική Οργάνωση, Αγορά Εργασίας
και Ευρωπαϊκές Επιχειρήσεις**

ΤΟΜΟΣ Β

ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΠΑΤΡΑ 2008

Βιογραφικό

Ο Θεόδωρος Λιανός είναι καθηγητής Πολιτικής Οικονομίας στο Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών (πρώην ΑΣΟΕΕ) και μέλος ΣΕΠ του ΕΑΠ στη ΘΕ ΔΕΟ34. Απόφοιτος της ΑΣΟΕΕ, έχει κάνει μεταπτυχιακές σπουδές (MA και PhD) στο North Carolina State University. Υπηρέτησε ως καθηγητής στο University of California, Davis. Έχει επίσης διδάξει στο North Carolina State University, στο Virginia Polytechnic Institute and State University και στο University College στο Galway της Ιρλανδίας. Έχει διατελέσει πρόεδρος στην ΑΣΟΕΕ (1985-1989), πρόεδρος του ΔΙΚΑΤΣΑ (1994-2003), πρόεδρος της Ολυμπιακής Αεροπορίας (1981-1982), πρόεδρος και επιστημονικός διευθυντής του ΚΕΠΕ (2002-2004). Έχει συγγράψει εργασίες σε διεθνή επιστημονικά περιοδικά.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Το θεσμικό πλαίσιο της αγοράς εργασίας 15

Σκοπός	15
Προσδοκώμενα Αποτελέσματα	15
Έννοιες-Κλειδιά	15
Εισαγωγικές Παρατηρήσεις	15

Ενότητα 1.1

Ορισμός και χαρακτηριστικά της εργασίας	16
1.1.1 Ορισμός	16
1.1.2 Χαρακτηριστικά της εργασίας	17

Ενότητα 1.2

Θεσμοί της αγοράς εργασίας	18
Σύνοψη	21

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Η προσφορά της εργασίας 23

Σκοπός	23
Προσδοκώμενα Αποτελέσματα	23
Έννοιες-Κλειδιά	23
Εισαγωγικές Παρατηρήσεις	23

Ενότητα 2.1

Η συνολική ποσότητα εργασίας	24
---	----

Ενότητα 2.2

Η προσφορά εργασίας του ατόμου	27
2.2.1 Οι προτιμήσεις του ατόμου – Καμπύλες αδιαφορίας	28
2.2.2 Εισοδηματικός περιορισμός	29
2.2.3 Θέση ισορροπίας	30
2.2.4 Μεταβολή μισθού και προσφορά εργασίας του ατόμου	31
2.2.5 Συμμετοχή στο εργατικό δυναμικό	34
2.2.6 Αριθμητικό παράδειγμα	37

Ενότητα 2.3

Η συνολική προσφορά εργασίας	39
Σύνοψη	42
Μερικά Στατιστικά Στοιχεία	42
Παράρτημα	43

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

Η ζήτηση εργασίας 47

Σκοπός	47
Προσδοκώμενα Αποτελέσματα	47
Έννοιες-Κλειδιά	47
Εισαγωγικές Παρατηρήσεις	47

Ενότητα 3.1

Η συνάρτηση παραγωγής	48
------------------------------------	----

Ενότητα 3.2

Η ζήτηση εργασίας	51
3.2.1 Η ζήτηση εργασίας μακροχρονίως	54
3.2.2 Μετατόπιση της καμπύλης ζήτησης εργασίας	55
Σύνοψη	57
Παράρτημα	58

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

Ο προσδιορισμός του εργατικού μισθού 61

Σκοπός	61
Προσδοκώμενα Αποτελέσματα	61
Έννοιες-Κλειδιά	61
Εισαγωγικές Παρατηρήσεις	61

Ενότητα 4.1

Προσδιορισμός μισθού και απασχόλησης	62
--	----

Ενότητα 4.2

Μεταβολές μισθού και απασχόλησης	65
4.2.1 Αριθμητικό παράδειγμα	66

Ενότητα 4.3

Ο ελάχιστος μισθός	68
4.3.1 Ελάχιστος μισθός	68
4.3.2 Εργοδοτικές εισφορές	69
4.3.3 Αριθμητικό παράδειγμα	70

Ενότητα 4.4

Τρόποι αμοιβής των εργαζομένων	72
Σύνοψη	74
Μερικά Στατιστικά Στοιχεία	74
Παράρτημα	75

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

Ανθρώπινο κεφάλαιο 79

Σκοπός	79
Προσδοκώμενα Αποτελέσματα	79
Έννοιες-Κλειδιά	79
Εισαγωγικές Παρατηρήσεις	79

	Ενότητα 5.1
Επένδυση σε ανθρώπινο κεφάλαιο	81
5.1.1 Η έννοια του ανθρωπίνου κεφαλαίου	81
5.1.2 Η εκπαίδευση ως επένδυση σε ανθρώπινο κεφάλαιο.....	82
5.1.3 Επαγγελματική επιλογή και εκπαίδευση	85

	Ενότητα 5.2
Εκπαίδευση στη δουλειά	87

	Ενότητα 5.3
Η εκπαίδευση ως κοινωνική επένδυση	89
Σύνοψη	91
Μερικά Στατιστικά Στοιχεία	91
Παράρτημα	92

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

Μετανάστευση 95

Σκοπός	95
Προσδοκώμενα Αποτελέσματα	95
Έννοιες-Κλειδιά	95
Εισαγωγικές Παρατηρήσεις	95

	Ενότητα 6.1
Ορισμοί και αποφάσεις για μετανάστευση	96
6.1.1 Ορισμοί.....	96
6.1.2 Απόφαση για μετανάστευση.....	97
6.1.3 Οικογενειακή μετανάστευση.....	98
6.1.4 Η μετανάστευση ως οικογενειακή απόφαση	99

	Ενότητα 6.2
Οι συνέπειες της μετανάστευσης στη χώρα προορισμού	101

	Ενότητα 6.3
Οι συνέπειες της μετανάστευσης στη χώρα προέλευσης	103
Σύνοψη	105
Μερικά Στατιστικά Στοιχεία	105

Παράρτημα	106
-----------------	-----

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7

Εργατικά σωματεία 109

Σκοπός	109
Προσδοκώμενα Αποτελέσματα	109
Έννοιες-Κλειδιά	109
Εισαγωγικές Παρατηρήσεις	109

Ενότητα 7.1

Προέλευση και χαρακτήρας των εργατικών σωματείων	111
7.1.1 Προέλευση των εργατικών σωματείων.....	111
7.1.2 Ο χαρακτήρας του εργατικού σωματείου.....	112
7.1.3 Σκοποί του εργατικού σωματείου	113

Ενότητα 7.2

Ισχύς και μέθοδοι των εργατικών σωματείων	116
7.2.1 Η ισχύς του εργατικού σωματείου	116
7.2.2 Μέθοδοι προς επίτευξη των στόχων	117

Ενότητα 7.3

Τα εργατικά σωματεία στην Ελλάδα	119
---	------------

Ενότητα 7.4

Συλλογικές διαπραγματεύσεις και διαπραγματευτική ισχύς	122
7.4.1 Συλλογικές διαπραγματεύσεις	122
7.4.2 Διαπραγματευτική ισχύς	123
7.4.3 Αριθμητικό παράδειγμα	125
7.4.4 Η διάρκεια της απεργίας	126

Ενότητα 7.5

Επιδράσεις των εργατικών σωματείων.....	129
7.5.1 Επιδράσεις επί των μισθών.....	129
7.5.2 Επιδράσεις επί της παραγωγικότητας της εργασίας.....	131
Σύνοψη	133
Παράρτημα	134

Διαφορές μισθών 137

Σκοπός	137
Προσδοκώμενα Αποτελέσματα	137
Έννοιες-Κλειδιά	137
Εισαγωγικές Παρατηρήσεις	137

Ενότητα 8.1

Ατέλειες στην αγορά εργασίας	138
8.1.1 Η τέλεια αγορά	138
8.1.2 Ατέλειες στην αγορά εργασίας	138

Ενότητα 8.2

Οι συνθήκες εργασίας	141
-----------------------------------	------------

Ενότητα 8.3

Ανθρώπινο κεφάλαιο, εργατικά σωματεία κ.λπ.	143
8.3.1 Ανθρώπινο κεφάλαιο	143
8.3.2 Εργατικό σωματείο.....	143
8.3.3 Άλλοι παράγοντες.....	144

Ενότητα 8.4

Προσωρινές διαφορές μισθών	146
---	------------

Ενότητα 8.5

Διαφορές εισοδημάτων.....	148
Σύνοψη	150
Μερικά Στατιστικά Στοιχεία	150
Παράρτημα	151

Ανεργία 153

Σκοπός	153
Προσδοκώμενα Αποτελέσματα	153

Έννοιες-Κλειδιά	153
Εισαγωγικές Παρατηρήσεις	153
	Ενότητα 9.1
Ορισμός της ανεργίας	155
	Ενότητα 9.2
Οι ροές στην αγορά εργασίας	157
	Ενότητα 9.3
Είδη ανεργίας	159
	Ενότητα 9.4
Διαδικασία αναζήτησης στην αγορά εργασίας	162
	Ενότητα 9.5
Η καμπύλη Phillips	165
	Ενότητα 9.6
Η έννοια της πλήρους απασχόλησης	173
Σύνοψη	175
Μερικά Στατιστικά Στοιχεία	175
Παράρτημα	176

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10

Η διανομή του εισοδήματος	179
Σκοπός	179
Προσδοκώμενα Αποτελέσματα	179
Έννοιες-Κλειδιά	179
Εισαγωγικές Παρατηρήσεις	179
	Ενότητα 10.1
Ορισμοί	180
	Ενότητα 10.2
Η κατανομή των εισοδημάτων	182
10.2.1 Διαγραμματική απεικόνιση	182

Ενότητα 10.3

Προσδιοριστικοί παράγοντες των ανισοτήτων στη διανομή των εισοδημάτων.....	186
Σύνοψη	189
Μερικά Στατιστικά Στοιχεία	189
Παράρτημα	190

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 11

Οικονομική πολιτική 193

Σκοπός	193
Προσδοκώμενα Αποτελέσματα	193
Έννοιες-Κλειδιά	193
Εισαγωγικές Παρατηρήσεις	193

Ενότητα 11.1

Μακροοικονομική πολιτική	195
11.1.1 Δημοσιονομική πολιτική	195
11.1.2 Νομισματική πολιτική	196

Ενότητα 11.2

Μικροοικονομική πολιτική στην αγορά εργασίας	197
--	-----

Ενότητα 11.3

Η νέα φιλοσοφία.....	200
Σύνοψη.....	202
Οδηγός για Περαιτέρω Μελέτη.....	203